

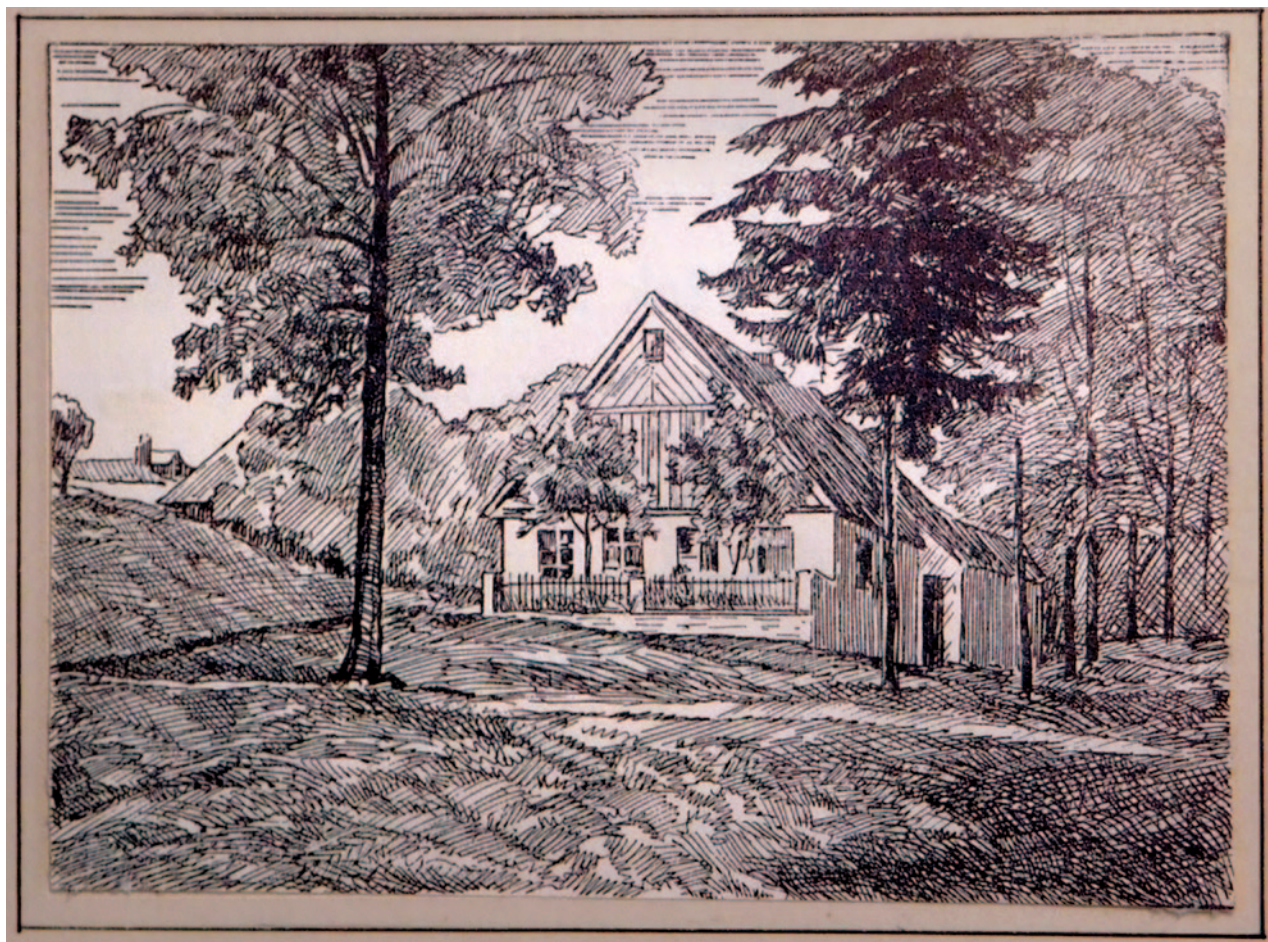
Obrázky z Vratislavic nad Nisou

MAREK ŘEHÁČEK

4Dům č. 612 ve vratislavické Obvodní ulici je bytostně spojen se zdejší výrobou koberců. Dochoval se v překvapivě autentickém stavu. Tady začal příběh Ignaze Ginzkeye. Tady se 25. června 1819 narodil, tady sledoval jako kluk, jak rodiče tkají látky na dřevěném stavu. Tady viděl bídu rodiny, která musela dům z finančních důvodů roku 1839 prodat a zůstala v něm jen v nájmu. V tomto domě postavil Ignaz roku 1843 svůj první žakárový stav, na kterém pak vznikl jeho první koberec...

Archiv Ondřeje Marčáka

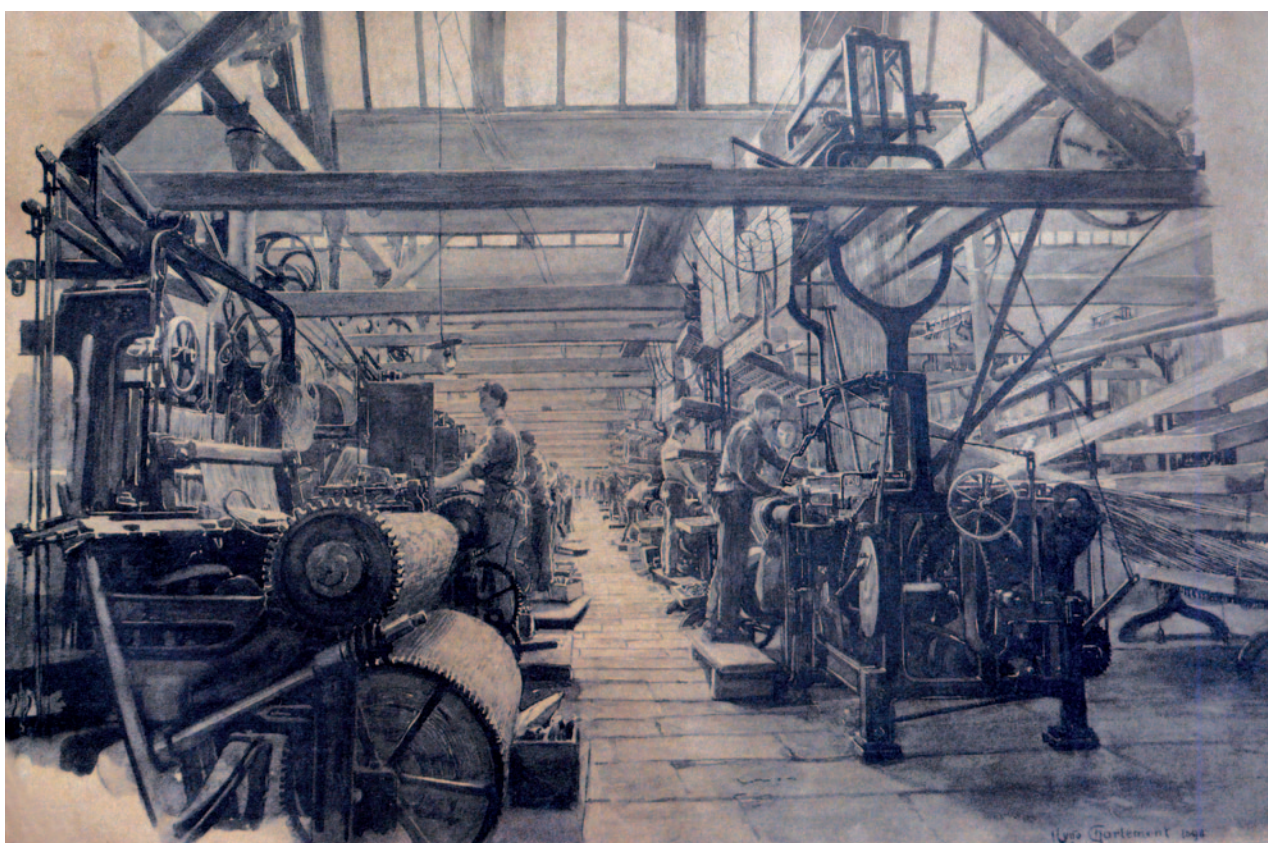
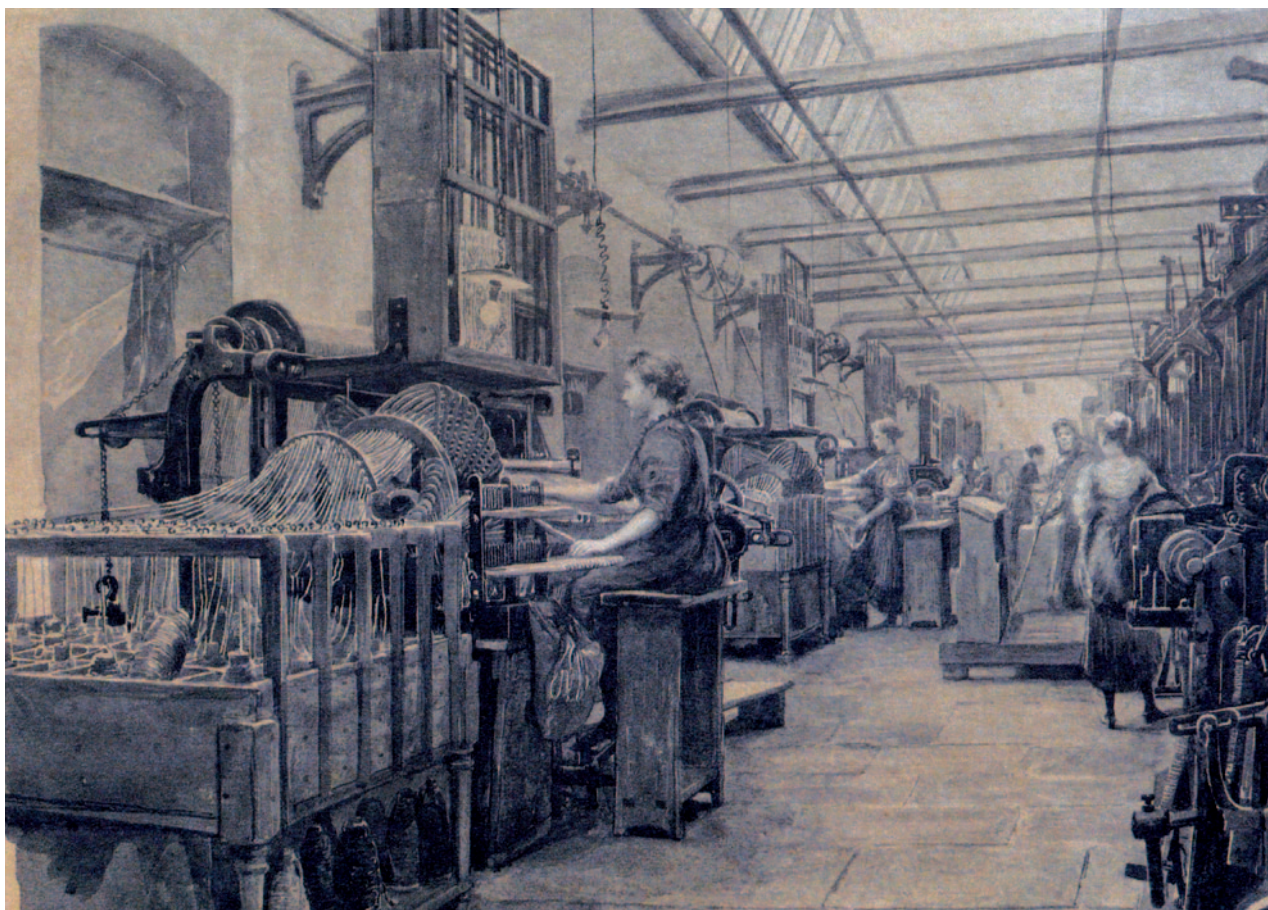
Rodný dům Ignaze Ginzkeye dodnes najdeme v Obvodní ulici, v bezprostřední blízkosti železniční trati. Zajímavé je, že od této chalupy je možné hezky přehlédnout dnes zčásti opuštěný rozsáhlý areál továrny na koberce na druhém břehu Nisy. Sága rodiny Ginzkeyových je příběhem vzestupů i pádů.

SOKA Liberec

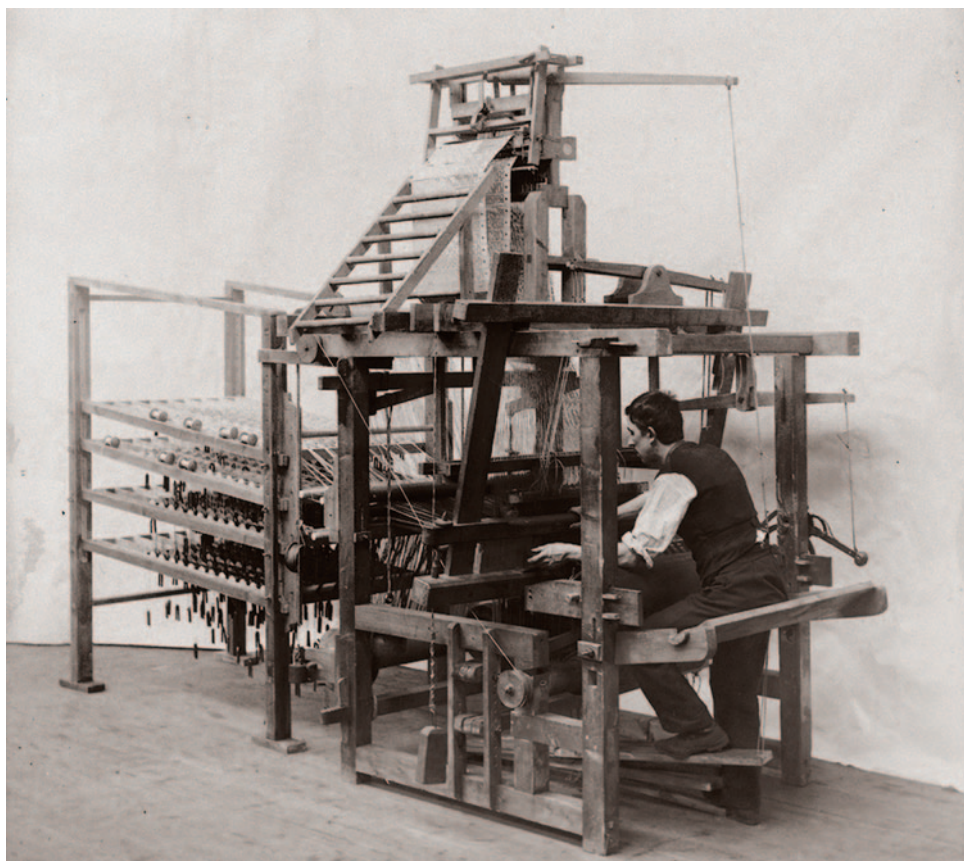

Ve východní stěně chalupy je od roku 1943 umístěna pamětní deska z liberecké žuly připomínající narození Ignaze Ginzkeye i jeho první stav na výrobu koberců
Archiv Ondřeje Marčáka

Ginzkeyovi jsou ve Vratislavicích nad Nisou poprvé doloženi roku 1651, kdy druhý lán v levobřežní vsi vlastnil jistý Jeremias Jentzkey. Až do poloviny 19. století byli přitom jen chudými zemědělci a domácími tkalci. Žili stále v levobřežních Vratislavicích v dodnes stojícím domě č. 612, prakticky stále na stejném místě jako jejich příbuzní před staletími, přibližně tam, kde měl kdysi svůj statek jejich prapředeek Jeremias Jentzkey. Víme ze starých vlastivěd, že zde na počátku 19. století bydleli v tehdy vcelku nově postaveném domě nad řekou Nisou manželé Jakob Ignaz Ginzkey a Helena Ginzkey, rozená Kretschmer. A zde se jim narodil roku 1819 syn Ignaz – tvůrce budoucího kobercového impéria. V chalupě vyrobil svůj první koberec, ale brzy pro něj byla malá, a tak výrobu přestěhoval na druhý břeh Nisy, kde se postupně začala rozvíjet jedna z největších textilek severních Čech.

Výroba příže a prutová tkalcovna na obrazech malíře Huga Charlemonta z roku 1898. Podle informací z kroniky lze usoudit, že si Ignaz Ginzkey nechal od „dvorního“ malíře Liebiegů zvěčnit své provozy poté, co v nich umístil nové stroje. Kronika ovšem také uvádí, že výměna strojů v té době provozy značně omezila a vedla k nesplnění výrobního plánu. Archiv Leoše Nýdrleho

Ginzkeyovy podniky průběžně inovovaly svá výrobní zařízení. Nahoře je vidět tzv. žakárový ruční stav, který si roku 1843 Ignaz umístil do své chalupy. Vynalezený byl Josephem Mariem Jacquardem kolem roku 1805, jeho revoluční řešení spočívalo v použití papírových štítků určujících vzor. Na dolním snímku z 20. let 20. století je 17 metrů dlouhá vázací stolice na výrobu ručně vázaných rozměrných koberců.

Archiv Severočeského muzea v Liberci ↑↑ a Ondřeje Marčáka ↑